...anea şi
... mare Nr. 22.
... nefrancate nu se pri-
. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
...nserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiuniloră; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" ese în fiecare ḑi.
...namente pentru Austro-Ungaria:
... unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
...entru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 190. Braşovŭ, Joi 24 Augustŭ (5 Septemvre) 1889.

**Braşovŭ, 23 Augustŭ v.**

Cu visita împěratului Rusiei în Germania se încheiă seria diferiteloră întâlnirĭ de monarchĭ din anulŭ acesta.

Pe aḑĭ Mercurĭ a fostŭ anunţată oficialŭ visita Ţarului în Potsdam, şi nu în capitala Germaniei.

Din cele ce se scriu în pressa germană şi din telegramele ce se trimitŭ din Berlinŭ cu privire la acéstă visită reese, că ea nu se face nicĭ din pré mare amiciţiă, nicĭ cu intenţiunea d'a se regula între cei doi monarchĭ cestiunĭ politice, ci e o simplă visită făcută din datorinţa d'a-i întórce împěratului germanŭ visita ce i-a făcut'o Ţarului în Petersburgŭ. Telegrame din Berlinŭ spunŭ, că chiar poporaţiunea germană îi pregătesce Ţarului o primire fórte rece.

De o primire căldurósă nicĭ nu putea fi vorba, mai alesŭ după tonulŭ violentŭ alŭ ḑiareloră germane şi ruse, după visita împěratului germanŭ în Anglia, după sgomotele despre încercărĭ d'a se încheia o alianţă între Francia şi Rusia, după unele manifestaţiunĭ de prietiniă franco-rusă, îndreptate în contra Germaniei, precum şi după persecuţiunile Germaniloră în Rusia.

De câtŭ de recĭ au devenitŭ raporturile dintre Germania şi Rusia, ne dovedesce şi împrejurarea, că tocmai în ajunulŭ visitei Ţarului în Germania ḑiarulŭ „Post" află cu cale a ḑice într'unŭ articulŭ, că décă aḑĭ n'ar fi Rusia în lume, Francesii de multŭ s'arŭ fi împăcatŭ cu Germanii, pentru că atuncĭ n'arŭ conta pe nicĭ unŭ ajutorŭ, pe când din contră Rusia nu vrea amiciţia nimĕnui şi nicĭ nu s'ar împăca cu nimenea.

In acelaşŭ timpŭ corespondentulŭ din Petersburg alŭ ḑiarului „Newyork Herald" spune, că e împuternicitŭ a anunţa, cumcă marele principe succesorŭ alŭ tronului rusŭ va face o visită în Parisŭ şi încă nu *incognito*, ci în modŭ oficiosŭ; ba succesorulŭ tronului Rusiei va primi chiar invitarea oficială a preşedintelui republicei Carnot, ca sĕ locuiéscă în palatulŭ din Elysée.

Sciindu-se câtŭ de încordate suntŭ raporturile şi câtŭ de mare e ura dintre Francesĭ şi Germanĭ; ba mai ţinêndu-se sémă de sgomotele de deunăḑile despre planulŭ unei alianţe franco-ruse, îndreptate în contra triplei alianţe, negreşitŭ că scirea despre mergerea succesorului rusŭ la Parisŭ n'a putută entusiasma pe Germanĭ pentru visita Ţarului.

## DIN AFARĂ.

**Discursulŭ tronului englezŭ.**

Mesagiulŭ tronului, cu care s'a amânatŭ parlamentrulŭ englezŭ spune, că *raporturile Angliei cu puterile esterne* suntŭ cele mai cordiale, şi ḑice, că dela începutulŭ sesiunei nu s'a întêmplatŭ nimicŭ, ce ar puté micşora *firma speranţă* esprimată atuncĭ de regina, *că pacea europénă se va susţiné*. Singura esceptiune despre mersulŭ pacinicŭ alŭ evenimenteloră a fostŭ *încercarea Mahdiştiloră*, d'a ocupa *graniţa sudică a Egiptului*, o incercare ce *a fostŭ respinsă victoriosŭ*.

Discursulŭ tronului amintesce apoi *convenţia pentru Samoa*, care acum se află înaintea senatului Stateloră Unite spre aprobare.

La iniţiativa reginei s'a învoitŭ regele Belgiei, d'a convoca la tómnă o *conferinţă a puteriloră europene în Bruxella*, spre a chibzui asupra stării actuale a *comerciului cu sclavĭ* pe uscatŭ şi pe apă, şi a se consulta asupra mĕsuriloră de lipsă pentru uşurarea rĕului, ce'lŭ sufere omenimea prin acestŭ comerţŭ.

Cu *Francia* s'a făcutŭ o *învoială*, prin care se reguléză diferinţele relative la graniţele *posesiuniloră* ambeloră puterĭ în *Africa vestică*. Cu *Francia* şi cu *Germania* s'a încheiatŭ o nouă *convenţiune postală şi telegrafică*.

*Creditele* votate de parlamentŭ, pentru *sporirea mijlóceloră maritime de apĕrare a imperiului*, vorŭ permite supuşiloră, sĕ'şĭ vaḑă de întreprinderile loră industriale cu mai mare perspectivă de pace.

Discursulŭ tronului arată *crescerea bunăstărei pe têrêmulŭ economicŭ şi comercială*, care a mersŭ mână în mână cu *suprimarea*, încetulŭ cu 'ncetulŭ a *disordinei in Irlanda*, şi încheiă ḑicêndŭ, că pretutindenea se vĕdŭ *semne îmbucurătóre* despre crescerea progresivă a bunăstărei ca fructŭ alŭ încrederei ce se redeşteptă.

**Inarmările din Serbia şi Bulgaria.**

Cu tóte asigurările date de guvernulŭ sêrbŭ celui bulgarŭ, că concentrările de trupe nu se facŭ în vederea unui atacŭ alŭ Serbiei asupra Bulgariei, ci se facŭ pentru deprinderea în arme, a reserviştiloră şi pentru facerea listeloră classeloră destoinice de a purta arme, ceea ce se negligease, — totuşĭ guvernulŭ bulgarŭ în neîncrederea sa face şi elŭ aceleşĭ pregătirĭ militare. Pe când Serbia concentréză în Nişŭ trupe numĕróse, pe atuncĭ Bulgaria concentréză trupe în Zaribrodŭ, în faţa Nişului. Afară de acésta, fortăréţa sêrbéscă Kladova dela Dunăre a fostŭ înarmată din nou cu 50 de mortiere şi cu tunurĭ marĭ, adăpostindu-se acolo şi unŭ mare parcŭ de artileriă. Turcia încă n'are încredere în aceste înarmărĭ ale Serbiei şi de aceea i-a datŭ a înţelege, că unŭ atacŭ asupra Bulgariei, care face parte din imperiulŭ turcescŭ, l'ar considera ca unŭ atacŭ asupra Turciei.

Se vede tréba, că agenţii Rusiei lucréḑă, ca sĕ provóce încurcăturĭ generale, făcêndu-se începutulŭ printr'o nouă încăerare între Serbia şi Bulgaria.

## Manevrele din Galiţia.

„Budapester Tagblatt" publică unŭ articolŭ în frunte, în care se ocupă cu manevrele militare din Galiţia, ce se facŭ în luna acésta. Fóia din Pesta găsesce, că suntŭ importante aceste manevre, din punctŭ de vedere alŭ situaţiunei europene internaţionale; pentru-că Galiţia va fi teatrul principal de rĕsboiu în lupta ce mai curêndŭ orĭ mai târḑiu se va purta în contra Rusiei. In vederea acestui rĕsboiu, Galiţia e perfectŭ provĕḑută cu căi ferate strategice şi nicĭ unŭ corpŭ de armată nu se póte lăuda, că se află într'o stare atâtŭ de gata de rĕsboiu, ca corpulŭ I din Cracovia şi alŭ II din Lembergŭ, precum nicĭ o provinciă din lume nu are mai dese garnisóne militare ca Galiţia, aşa că se póte ḑice, că fiă-care urmă pătrată de pămêntŭ e pregătită şi întocmită pentru rĕsboiu.

Manevrele, ce se ţinŭ acum pe acest teritoriu deşteptă deci celŭ mai viu interesŭ, fiindŭ că ele suntŭ o probă generală de rĕsboiu. Aceste manevre se facŭ în presenţa Maiestăţii Sale monarchului. Ataşatul militarŭ rusŭ dela ambasada rusă din Viena nu e învitatŭ sĕ asiste la manevre. Cu tóte astea e fără'ndoiélă, ḑice fóia din Pesta, că guvernulŭ rusŭ va avé acolo raportorĭ secreţĭ.

## Unirea Dalmaţiei cu Croaţia.

„Agramer Zeitung" publică unŭ articulŭ privitorŭ la programulŭ maiorităţii dietei dalmatine, prin care se cere unirea Dalmaţiei cu Croaţia. Intre altele se ḑice în articulŭ:

Partida naţională croată din Dalmaţia ar trebui mai ântâiu sĕ pipăie pulsul în Ungaria şi sĕ se prefacă într'o adevĕrată partidă „maghiaronă". Numai când se va forma în Dalmaţia o partidă cu simţĕminte sincere şi bine cumpĕnite pentru dreptulŭ de statŭ ungaro-croatŭ, numai când Ungaria prin unirea adevĕrată a Dalmaţiei cu coróna St. Stefanŭ va avé sĕ aştepte o întărire a elementeloră fidele imperiului şi nu o slăbire: numai atuncĭ va puté fi luată în seriósă precumpĕnire cestiunea unirei Dalmaţiei cu Ungaria. Câţĭ-va Iosipovicĭ, Khuen-Hedervary şi Rauch le-ar fi Dalmatiniloră fórte de folosŭ şi necesarĭ... Precum stă aḑĭ lucrulŭ, partida naţională croată din Dalmaţia pare a fi încă fórte departe de calea cea dréptă. Domnii încă n'au ajunsŭ acolo, sĕ libereze scólele şi oficiile loră de Germanĭ şi Italienĭ, şĭ cu tóte astea simtŭ deja trebuinţa, d'a se pune în contrastŭ cu Austria şi cu Ungaria şi pe lângă aceea a

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

## „Austria în 1888",

(L'Autriche en 1888),

este titlulŭ unui volumŭ apărutŭ în Parisŭ şi datoritŭ penei locotenentŭ-colonelului din armata francesă *Hennebert*. Despre acéstă publicare scrisă într'unŭ stilŭ viu, cu multă claritate şi cu multă cunoscinţă a referinţeloră de astăḑi ale monarchiei Austro-Ungare, voimŭ sĕ vorbimŭ ceva aḑĭ cetitoriloră noştri.

Scrierea întrégă este împărţită în 6 capitole, dintre carĭ celŭ dintâiu intitulatŭ „Pagină de istoriă" (Page d'histoire) ne dă o repede privire asupra geografiei şi istoriei Austriei. Alŭ 2-lea capitolŭ: „Două-ḑecĭ de anĭ de regimŭ dualistŭ" este destulŭ de interesantŭ prin arătarea genesei acestui regimŭ şi prin caracterisarea celorŭ două personage mai principale, carĭ au contribuitŭ mai multŭ la stabilirea dualismului: contele de *Beust* şi Iuliu *Andrassy*.

Deşi scopulŭ acestui articolŭ nu este de a face o dare-de-sémă completă asupra scrierei oficerului francezŭ, ci principalulŭ scopŭ este de a arăta, ce scie, ce crede şi cum îĭ judecă acestŭ Francezŭ pe Ungurĭ, cu tóte acestea credŭ, că nu e tocmai de prisosŭ a reda după acestŭ autorŭ, măcar portretulŭ contelui Andrassy:

„Magnatŭ din nascere, ḑice autorulŭ, d-lŭ Andrássy luase, precum se scie, parte activă la naşcerea revoluţiunei din 1848. Ambasadorŭ alŭ lui Kossuth la Constantinopole, apoi condamnatŭ la mórte *in contumaciam*, se refugiase — pentru a scăpa de spênḑurătóre — la Parisŭ. Acolo în timpŭ de mai mulţĭ anĭ dusese o viaţă pe piciorŭ mare şi puse în uimire lumea elegantă parisiană prin mustăţile sale ungurescĭ, aerulŭ sĕu mĕreţŭ şi bogatulŭ sĕu pĕrŭ, pe care-lŭ împodobia fórte bine aureola proscripţiunei".

„Amnestiatŭ de suveranulŭ sĕu, reîntratŭ în graţiă, devenitŭ prim-ministru şi cancelarŭ alŭ Ungariei, elŭ nu mai păstrase nimicŭ din aerulŭ de republicanŭ de altă-dată; nimicŭ în elŭ nu mai amintea apucăturile vechiului amicŭ alŭ lui Kossuth".

Apoi câteva rêndurĭ mai josŭ autorulŭ urméză:

„Ţinuta sa, mersulŭ sĕu, privirea sa, impasibilitatea fisionomiei sale, totulŭ în elŭ parŭ a arăta, că marile afacerĭ ale vieţii naţionale suntŭ vênătórea, joculŭ, sportulŭ, femeile, caii, teatrulŭ şi clubulŭ".

Am ţinutŭ a aduce portretulŭ comitelui Andrassy, aşa precum ni-lŭ presintă autorulŭ, căcĭ numitulŭ conte a jucatŭ şi faţă cu Românii transilvănenĭ unŭ rolŭ destulŭ de insemnatŭ, dér totodată şi fatalŭ.

Şi ca sĕ încheiămŭ cu repedea analisare a acestui capitolŭ, vomŭ mai face o citaţiă, din care se póte vedé modulŭ cum oficerulŭ francesŭ apreciază efectele dualismului în „Translaitania":

„Celorŭ cincĭ milióne de Maghiarĭ, carĭ populéză Ungaria, li s'au datŭ pe mână 6 milióne de Slovacĭ, Sêrbĭ, Slavonĭ şi Croaţĭ şi mai multŭ de trei şi jumĕtate milióne de Românĭ; dér aceştĭ 10 milióne de ómenĭ respingŭ cu mândriă supremaţia Maghiariloră".

Lăsândŭ la o parte capitolulŭ III, care tractéză despre popórele monarchiei de dincolo de Laita, venimŭ la cap. IV intitulatŭ „Translaitania", şi pe care noi după posiţia nóstră geografică amŭ trebui sĕ-lŭ intitulămŭ „Cislaithania".

Autorulŭ trece în revistă tóte popórele Translaitaniei, silindu-se a zugrăvi cu colorĭ, câtŭ se póte de vii caracterele fiă-cărui poporŭ, care locuiesce acéstă parte a monarchiei, şi caută a arăta aptitudinele şi a vorbi de aspiraţiunile celorŭ aprópe 15 milióne de suflete, carĭ suntŭ guvernate aḑĭ de guvernulŭ din Peşta.

Pe Ungurii dela putere îi presintă în altă lumină, ér nu precum s'au obicĭnuitŭ Francesii sĕ-i vaḑă până acum şi precum d-na Edmond Adam îi presenta mai ierĭ-alaltă-ierĭ cu ocasiunea călĕtoriei sale la Peşta.

Despre partida dela putere locot.-col. Hennebert ḑice:

„. . . în acéstă Ungariă, despre care noi ne-amŭ făcutŭ altă timpŭ o ideiă falsă, este *unŭ partidŭ aşa ḑisŭ liberală*, care tiranisézā într'unŭ modŭ insultătorŭ pe ómenii liberĭ; . . ."

declara și elementul [illegible] unŭ rĕsboiu fără coo[illegible] Sêrbilorŭ, fără aliați, unŭ rĕsboiu, care se mai și înăspresce prin aceea, că e îndreptatŭ chiar și în contra curiei romane, în considerarea liturgiei vechĭ slave. In principiu, acestŭ programŭ e indirectŭ și o declarare de rĕsboiu partidei naționale din Croația-Slavonia, căcĭ programulŭ Dalmatinilorŭ se pune lămuritŭ și pe punctulŭ de stadiu alŭ partidei oposiționale a lui Barcicĭ în dieta nóstră.

Partida maghiarónă din Croația adecă se teme, precum dă a înțelege însășĭ „Agramer Zeitung“, că prin unirea Dalmației cu Croația se întăresce oposițiunea croată, care destule ḑile amare i-ar face ei și guvernului ungurescŭ, așa că nu șĭ-arŭ mai puté juca mendrele, ca până acum.

## SCIRILE ḐILEI.

**Consistoriulŭ metropolitanŭ din Sibiiu.** Dumineca la 11 óre a. m., precum spune „Tel. Rom.“, s'a întrunitŭ consistoriulŭ metropolitanŭ pentru resolvirea mai multorŭ agende.

***

**Chirotonire.** Dumineca diminéța s'a chirotonitŭ întru presbiterŭ clericulŭ absolutŭ Vasilie *Nascu*, alesŭ parochŭ în Bârladŭ, protopresb. Bistriței, și s'a chirotonitŭ întru diaconŭ clericulŭ absolutŭ George *Babeșŭ*, alesŭ capelanŭ în Sohodolŭ, tractulŭ Branului.

***

**Teatru românŭ în Brașovŭ.** Ni-se scrie că în ḑilele acestea va sosi în Brașovŭ d-lŭ *I. Ionescu* din Bucurescĭ, care e pré bine cunoscutŭ publicului brașovénŭ, ca sĕ dea vr'o două representațiunĭ teatrale în sala hotelului Nr. 1.

***

**Loculŭ din poiană** alŭ Sorei Purcărea n. Ursoiu e oferitŭ comunei Brașovŭ spre cumpĕrare. Pertractarea se va face în ședința dela 9 Octomvre a representanței comunale.

***

**Calŭ furatŭ.** In nóptea de 2 spre 3 Septemvre n. i-s'a furatŭ stuparului Achimŭ Benia dela pășune lângă Bârsă unŭ calŭ de doi anĭ (roibŭ). Hoțulŭ până adĭ n'a fostŭ aflatŭ.

***

**Bolnavĭ de ochĭ** au fostŭ primițĭ în spitalulŭ pentru bóle de ochĭ r. ung. din Brașovŭ în cursulŭ lunei lui August st. n. 25 inșĭ, ér 36 au fostŭ liberațĭ ca lecuițĭ; rĕmaseră la finea lui Augustŭ 22 bolnavĭ de ochĭ în tratare. Operațiunĭ la ochĭ s'au fŭcutŭ 10, între carĭ 6 operuțiunĭ pentru delăturarea albeței.

***

**Filoxera.** Constatându-se esistența filoxerei, prin ordinațiune ministerială [illegible] oprire următórele comune din comitatulŭ Coșiocnei: Chetișŭ, Fildu de mijlocŭ, Huedinŭ, Cutieșŭ, Bichelatŭ, Fărașŭ, Almașŭ și Jebucŭ.

***

**Oficiu poștalŭ nou.** La gara Chiraleșŭ de pe linia Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița se deșchide dela 6 Septemvre n. unŭ oficiu poștalŭ, alŭ cărui cercŭ de distribuire îlŭ formézá comunele Arcalia, Chiraleșŭ, Șirióra, Țigău și Sâniacobŭ.

***

**Nouĕ demonstrații antidinastice.** La 21 Septemvre n. împlinesce Kossuth vêrsta de 87 de anĭ. Cu acéstă ocasiune se vorŭ face érășĭ sêrbărĭ în Pesta, precum spune „Budap. Tgbltt.“ Comitetulŭ esecutivŭ alŭ serbării lui Kossuth dela 25 Augustŭ voesce, în unire cu junimea universitară, sĕ întocméscă unŭ mare banchetŭ și serată cu danțŭ. Rolulŭ conducĕtorŭ îlŭ va avé junimea universitară.

***

**Esploatarea minelorŭ de aurŭ din Ardélŭ.** Tribunalulŭ comercialŭ din Pesta a ordonatŭ înprotocolarea „primei societățĭ pe acții“ pentru esploatarea minelorŭ de aurŭ din Ardélŭ. Societatea a dobênditŭ fără nicĭ o datoriă proprietatea funduară montană, situată lângă Boița, a societății de mine Rudolfi și a băișagurilorŭ Vale, Mika, Danielis unite cu Rudolfi. Pe basa expertisei specialiștilorŭ germanĭ, carĭ au constatatŭ că exploatarea acestorŭ mine se rentéză, se împărtășescŭ la acéstă întreprindere Reuniunea de bancă din Viena și Banca din Dresda. Se ḑice, că acțiile societății se află în mânĭ tarĭ și încă nu vorŭ ajunge pe piețe.

***

**Inundare.** Se scrie din Cernăuțĭ, că în urma ploilorŭ neîntrerupte de mai multe ḑile, Prutulŭ a inundatŭ totalŭ partea de josŭ a orașului. Din provinciă au sositŭ scirĭ, carĭ spunŭ, că Cernăuțulŭ încă a eșitŭ. Suceava a crescutŭ așa de multŭ, încâtŭ împedecă comunicația. Circulația poștei între Viznitz-Kutty și Bostoki e întreruptă. Apa cresce în continuu.

***

**Trenulŭ acceleratŭ dintre Bucurescĭ-Predélŭ.** Cu începere dela 24 Augustŭ mersulŭ trenului 28 de pe linia Bucurescĭ-Predélŭ va fi schimbatŭ astfelŭ, ca sĕ fiă în legătură cu trenulŭ acceleratŭ, care va începe sĕ circule pe linia ungară. Trenulŭ de Predélŭ va ajunge în capitală la 10 și 40 séra în locŭ de 9 și 30, spune „Naționalulŭ“

***

**Iubileulŭ ḑiarului „N. fr. Presse“.** In 1 Septemvre n. ḑiarulŭ „N. fr. Presse“ din Viena șĭ-a serbatŭ jubileulŭ de 25 de anĭ alŭ esistenței sale. Redacția făcù cu astă ocasiă o fundațiune de 6000 fl. pentru scopurĭ umanitare și întemeiă afară de aceea și unŭ fondŭ de pensiune pentru lucrătorii ei.

***

**Avisŭ școlarŭ** însoțitŭ de regulamentulŭ disciplinarŭ e o brușurică apărută în librăria *N. Ciurcu* din locŭ, în care se cuprinde esplicarea numerilorŭ de clasificațiune la școlele primare și de repetiția, regulele principale asupra ordinei și disciplinei scolare, apoi tabele împărțite după lunĭ, în care se însémnă notele, ce le-a obținutŭ școlarulŭ la diferitele studii în cursulŭ fiă-cărei lunĭ, și observările, ce le are de făcutŭ învĕțătorulŭ. Avêndŭ fiă-care școlarŭ unŭ asemenea avisŭ, părinții suntŭ pușĭ în posițiă a sci cum învéță copii lorŭ la școlă și cum se pórtă, precum și a controla décă învĕțătorii le-au negligeatŭ séu nu copii. Broșurelele suntŭ de recomandatŭ pentru orĭ-ce școlă primară și de repetiția; 1000 esemplare costă 3 fl. 50 cr.

## Dela adunarea generală a Associațiunei.

**Făgărașŭ, 31 Augustŭ.**

Spre completarea raportului meu vinŭ a vĕ împărtăși ceva mai pe largŭ despre decursulŭ banchetului, concertului și a balului, ce le-au arangiatŭ comitetulŭ Românilorŭ Făgăreșenĭ cu prilegiulŭ adunării generale a Associațiunei.

In ḑiua întâiu, după prima ședință, la 2 óre p. m. s'a începutŭ banchetulŭ datŭ în sala spațiósă a otelului Lauritsch la care au luatŭ parte vre-o 140 de persóne, între carĭ vr-o 20 de dómne și domnișóre. La masa din frunte ședeau președintele cu membrii comitetului, apoi d-lŭ fișpanŭ alŭ Făgărașului Michailŭ Horvath și d-lŭ primarŭ alŭ orașului Făgărașŭ d-lŭ Keresztenyi, d-lŭ George Popŭ de Băsescĭ, d-lŭ vicarŭ Basiliu Rațiu ș. a.

Venindŭ rêndulŭ toastelorŭ s'a redicatŭ mai întâiu d-lŭ președinte *G. Barițiu* și a bĕutŭ în sănătatea Majestății Sale a monarchului nostru sub alŭ căruia scutŭ s'a înființatŭ și Associațiunea nóstră. Cei de față au ascultatŭ acestŭ toastŭ stândŭ, ér când d-lŭ Barițiu a terminatŭ au eruptŭ în strigărĭ repețite de „sĕ trăiască“.

Alŭ doilea toastŭ l'a redicatŭ membrulŭ comitetului, d-lŭ protopopŭ *Hannia* pentru óspele de față, d-lŭ fișpanŭ Mihailŭ Horvath. D-sa a vorbitŭ mai multŭ decâtŭ se obicĭnuesce a se vorbi la asemenĭ toasturĭ de curtoasiă.

D-lŭ fișpanŭ *Mihailŭ Horvath*, rĕspundêndŭ, a ținutŭ unŭ toastŭ pentru Kulturegyletulŭ românescŭ, cum numea d-sa Associațiunea, și pentru președintele lui. D-lŭ fișpanŭ a atinsŭ cestiunĭ, ce nu se țineau de obiectŭ, luândŭ în apĕrare pretinsulŭ „liberalismŭ“ alŭ guvernului, care n'ar pune nicĭ o p[illegible] voltării în cultură a rasselorŭ ce trăiesc în acéstă patriă. A vorbitŭ mai departe d-lŭ fișpanŭ de „lățirea culturei“ ḑicênd că la acésta deopotrivă cu Kulturegyleturile ungurescĭ nisuesce și „Kulturegyletulŭ d-vóstrĕ“ (adecă Associațiunea) și a accentuatŭ că cu câtŭ se va lăți mai multŭ cultura (care cultură, nu a spusŭ) cu atâtŭ cetățenii se vorŭ alipi mai multŭ de patriă și de guvernŭ. Celŭ mai mare dușmanŭ alŭ patriei și alŭ statului, adause d-sa, este *necultura*. De aceea trebuie sĕ o combatemŭ cu toții, „fără deosebire de rassă și de limbă“ și la acésta campaniă în contra neculturei și a nesciinței invită și Kulturegyletulŭ românŭ.

Toastulŭ d-lui fișpanŭ a surprinsŭ neplăcutŭ pe auḑitorĭ pentru cuprinsulŭ lui ḑechivocŭ și mai alesŭ pentru alusiunea la pretinsa nisuință comună cu Kulturegyleturile....

Dlŭ asesorŭ consistorialŭ *Zacharia Boiu* a vorbitŭ apoi pentru orașulŭ Făgărașŭ și pentru primarulŭ orașului, ér d-lŭ primarŭ *Keresztényi* în limba maghiară pentru locuitorii comitatului Făgărașŭ și pentru fișpanulŭ Horváth.

După aceea a toastatŭ d-lŭ Dr. *Aurel Mureșianu.* Ilustritatea Sa d-lŭ fișpanŭ — ḑise d-sa — a accentuatŭ că este o datoriă patriotică de a combate necultura, care e dușmana patriei și a statului. De acésta credință e și vorbitorulŭ, suntŭ toțĭ carĭ s'au adunatŭ aicĭ. Dér necultura nu se póte combate, decâtŭ numai îmbrățișândŭ adevĕrata cultură, care nu este o cultură specifică a unuia, ci este a tuturorŭ, este cultura lumei, ce'șĭ serbéză tocmai acum victoriile sale în apusŭ pe câmpulŭ lui Marte, este cultura pentru care au luptatŭ Francesii, Germanii, Americanii și Elvețienii și pentru care s'au luptatŭ și se luptă și Românii. Acéstă cultură pretinde, ca fiecare poporŭ sĕ se desvólte liberŭ și neîmpedecatŭ cu ajutorulŭ limbei, alŭ datinelorŭ și alŭ obiceiurilorŭ sale, cum li le-au datŭ Dumneḑeu; ea pentru noi póte fi numai o cultură românéscă și érășĭ românéscă.

De aceea cei ce voiescŭ a impune altora o cultură unilatelară, sĕvêrșescŭ unŭ actŭ de necultură, pe care cu toții datorĭ suntemŭ a-o combate. Décă d-lŭ fișpanŭ, ca omŭ cultŭ ce este, a înțelesŭ astfelŭ nisuințele nóstre și scopul ce trebue sĕ-lŭ urmărimŭ împreună, toțĭ locuitorii patriei, atuncĭ — ḑise d-lŭ Mureșianu — ne alăturămŭ din totŭ sufletulŭ la dorința d-sale, ca sĕ soséscă cu o oră mai curêndŭ împĕrăția acestei culturĭ, care singură póte uni pe Românŭ cu Ungurŭ, pe Germanŭ cu Slavŭ, spre binele și fericirea patriei și a statului.

Acestŭ toastŭ a fostŭ adeseorĭ întreruptŭ de aplause sgomotóse și a fost

---

Apoi ceva mai departe: „Și acésta se petrece în liniște în fața Europei, în cei din urmă anĭ ai secolului alŭ nouĕspre-ḑecelea“!

Și acum vine unŭ pasagiu, în care se resumă judecata ce acestŭ militarŭ și-a făcutŭ despre Ungurii dela putere, și care pasagiu de-lŭ, va ceti cumva vre-unŭ kulturegyletistŭ, suntemŭ sigurĭ că multe nopțĭ de veghere patriotică va avé:

„Ne înșelămŭ fórte, în Francia, pe séma acestorŭ Ungurĭ atâtŭ de pitorescŭ și elegantŭ îmbrăcațĭ. Ideile lorŭ politice nu suntŭ de locŭ așa precum le credemŭ noi; ci ne-au fostŭ presentațĭ sub colórea unorŭ ómenĭ însuflețițĭ de simțĕminte liberale, gata a-și da sângele pentru triumfulŭ ideilorŭ democratice“.

„Totulŭ este legendă“.

„Acești cavaleriscĭ husarĭ nu suntŭ, din potrivă, decâtŭ campionii unei aristocrații nesățiose. . . . Maghiarii suntŭ mai puținŭ decâtŭ orĭ-cine republicanĭ, precum s'au încercatŭ unii a ne face sĕ credemŭ; ei suntŭ alternativŭ Iacobinĭ, séu autoritarĭ, democrațĭ séu feudalĭ, totulŭ cu o adêncă convingere, după interesulŭ momentului.

Ear câte-va șirurĭ mai departe se ḑice:

„Clasele dirigente nu respiră, decâtŭ unŭ spiritŭ domnitorŭ și pretensiile lorŭ suntŭ fără marginĭ. Scopulŭ ce-lŭ urmărescŭ este aservirea rassei slave și române, ceea ce voescŭ, este a maghiarisa trei milióne și jum. de Românĭ și cincĭ milióne două-sute-de-mii de Slavĭ; ceea ce viséză este a impune la tótă lumea întrebuințarea limbei, ce o vorbesce minoritatea!“

„Visŭ nebunescŭ, fiindcă Slavii și Românii suntŭ în majoritate în acestŭ regatŭ....“

Pretutindenĭ în cursulŭ acestei scrierĭ, care cuprinde la 250 pag., unde este vorba de Maghiarĭ, autorulŭ îșĭ dă silința a-i presenta fără acelŭ nimbŭ de poporŭ liberalŭ, gata a-și da viața pentru „libertate, care lumineză lumea.“ „Pseudo-liberalĭ“ este unulŭ din epitetele cele mai moderate, cu carĭ „bunii“ nostri compatriotĭ suntŭ onorațĭ. Este de asemenea caracteristicŭ ceea-ce spune autorulŭ în cursulŭ scrierei, când ḑice că este regretabilŭ, că nepoții lui Kossuth nu suntŭ astăḑĭ la putere, căcĭ atuncĭ s'arŭ strige fórte iute legenda liberalismului ungurescŭ și întréga Europă ar trebui sĕ fiă cuprinsă de uimire la vederea manifestațiunei maghiarismului.

Autorulŭ, venindŭ apoi la noi Românii, în cele câteva pagine, ce li le consacră laudă calitățile poporului nostru tenace, plinŭ de vitalitate și legatŭ cu sinceritate de tradițiunile sale. Cunósce bine autorulŭ tóte procederile administrației ungurescĭ; scie totŭ așa de bine, că guvernulŭ ungurescŭ ne opresce sĕ deșchidemŭ școle cu proprii noștri banĭ și nu se póte mira îndestulŭ, cum prin legea electorală, care se aplică escepționalŭ numai în Transilvania Ungurii au putut merge până acolo, ca o națiune de aprópe trei și jumĕtate milióne sĕ pótă trimite la Pesta abia 2—3 deputațĭ.

Autorulŭ ḑice mai departe, că dintre tóte națiunile date pe mâna nesățiósei minorităță ungurescĭ, nicĭ una nu se opune așa de multŭ și nu este așa de refractară maghiarisațiunei, ca cea românéscă; nicĭ una nu resistă cu mai multă vigóre efectelorŭ presiunei administrative; nicĭ una nu sufere cu mai multă constanță sfuerințele, pe carĭ unŭ învingĕtorŭ n'ar îndrăsnì sĕ le impună unui învinsŭ, cu tóte că Ungurii n'au vĕrsatŭ sânge ca sĕ aservéscă pe Românĭ și acéstă aservire nu i-a costatŭ nicĭ măcar câtŭ i-a costatŭ pe învinșii dela Custozza cucerirea Veneției!

Cu acésta am arătatŭ pe scurtŭ părerile autorului scrierei „Austria în 1888“ asupra Maghiarilorŭ, care în multe părtĭ se folosesce de unŭ limbagiu fórte aspru, ce nu se póte reproduce.

Nu putemŭ însĕ sĕ încheiămŭ fără a reproduce încă câteva cuvinte din susŭ numita scriere carĭ ar trebuì sĕ sune ca unŭ memento la urechile orĭ-cărui cetățénŭ maghiarŭ:

„Violența și opresiunea suntŭ mijlóce de acțiune în genaralŭ sterpe, adese-orĭ periculóse, și producŭ efecte opuse celorŭ visate de autorii lorŭ.“

. . . . . . . . . . . . . . . . . . .

G. G. T.

ga masă cu „sĕ trăiéscă“

...oastatŭ d-lŭ profesorŭ *Ionŭ* ...sc... ı comitetulŭ arangiatorŭ. şı d-lŭ ...*icolau Şerbanŭ* pentru ilustrulŭ preşeuinte alŭ Asociaţiunei.

Seria toastelorŭ s'a încheiatŭ printr'unŭ toastŭ umoristicŭ alŭ d-lui *Ionŭ Popa*, redactorulŭ „Calicului“, care făcu unele glume bine nimerite luându-şĭ ca temă cépa, ce se cultivă mai alesŭ în ţinutulŭ Făgăraşului.

Banchetulŭ s'a terminatŭ pe la orele 6 séra. (Va urma).

## „Corespondenţa Gaz. Trans“.

*Turda.* 2 Septemvre 1889

Stimate domnule Redactorŭ! Precum aţĭ anunţatŭ în preţiosulŭ ḑiarŭ, ce'lŭ redigiaţĭ, în 26 Augustŭ st. n. s'a ţinutŭ petrecerea de véră în Turda, alŭ cărei venitŭ e destinatŭ pentru societatea de lectură a femeilorŭ române din Turda şi jurŭ. Sublimŭ şi măreţŭ fiindŭ scopulŭ petrecerei susŭ menţionate, am participatŭ şi eu, deşi relative din mare depărtare, ca décă nu materialminte, baremĭ moralminte sĕ contribuimŭ câtuşĭ de puţinŭ la reuşită.

Séra după 7 óre imediatŭ întréga junime în frunte cu preşedintele petrecerei d-lŭ Iuliu Vlăduţiu se afla în sala de danţŭ, carea, laudă comitetului, a fostŭ fórte frumosŭ împodobită şi destulŭ de spaţiósă, aşteptândŭ aci cu dorŭ sosirea publicului, care din causa timpului ploiosŭ numai după 8 óre s'a adunatŭ, când apoi s'a şi începutŭ danţulŭ cu frumosulŭ jocŭ românescŭ „Ardeléna.“ Jocurĭ marĭ s'au danţatŭ 6, la carĭ am numĕratŭ peste 50 părechĭ. Costumulŭ naţionalŭ a fost bine representat. In pausă s'au danţatŭ şi jocurile istorice „Căluşarulŭ“ şi „Bătuta“. Sălta inima plină de bucuriă în fiă-care tînĕrŭ, fără deosebire de secsŭ, vĕḑêndu-se în loculŭ atâtŭ de multŭ doritŭ. Vialitate cetémŭ de pe feţele bĕtrânilorŭ, carĭ grupaţĭ în jurulŭ jucătorilorŭ cu sete îşĭ păşcéu ochii asupra lorŭ.

Cu unŭ cuvêntŭ vialitatea, carea este sufletulŭ unei convenirĭ de felulŭ acesta, a caracterisatŭ petrecerea dela începutŭ până la ḑiua albă.

Tótă buna disposiţiă, tótă vialitatea, publicului participante însĕ este meritulŭ comitetului şi în speciă alŭ bravelorŭ familii române din Turda: Dr. Raţiu, Vlăduţiu şi celelalte, a căror nobilă intenţiune, afabilitate şi dragoste merită mai multă atenţiune din partea publicului românŭ din jurulŭ Turdei, care putea sĕ se presinte în numĕrŭ mai mare.

Escursiunea la Cheia Turdei proiectată cu ocasiunea petrecerei, durere, nu s'a putut face din causa timpului nefavorabilŭ, care póte a fostŭ causa principală, de cei din jurŭ nu s'au presentatŭ. Sperămŭ însĕ, că la petrecerea din anulŭ viitorŭ, despre carea ne place a crede, că va fi, publiculŭ din jurulŭ Turdei ajutatŭ de împrejurărĭ se va presenta câtŭ mai numerosŭ, şi atuncĭ ferbintea dorinţă de a vedea Cheia Turdei încă se va realisa.

In fine priméscă pré stimabilele familii: Dr. Raţiu, Vlăduţiu, Mesaroşiu şi Moldovanŭ mulţămită pentru buna primire manifestată faţă de junimea, carea totdéuna va fi la înălţimea chemărei sale.

V. A. P.

Intr'o altă corespondenţă totŭ din Turda ni-se spune, că petrecerea a fostŭ în adevĕrŭ românéscă şi demnă de tótă lauda. S'au concentratŭ acolo o mulţime de tinerĭ de bună speranţă, dela diferite facultăţĭ, au fostŭ multe familii stimate cu ale lorŭ drăgălaşe copile. „Meritulŭ pentru reuşita petrecerei e alŭ d-lui Vlăduţŭ. Am vĕḑutŭ acolo — ḑice corespondentulŭ — pe bine meritaţii d-nĭ Dr. I. Raţiu cu stimata familiă, a d-lui D. St. Şuluţŭ şi alţĭ, carĭ mai ţinŭ stindardulŭ în mână aci în inima ţĕrii, unde aşa mare necesitate se simţia, ca din când în când sĕ ne mai întrunimŭ, sĕ mai arătamŭ la streinĭ, că mai trăimŭ! Costumulŭ naţionalŭ a încântatŭ şi pe streinĭ şi a fostŭ bine representatŭ şi purtatŭ de drăgălaşe domnişóre. Pe când la alte petrecerĭ sala e pré încăpĕtóre, la petrecerea acésta numai încăpéu părechile la joculŭ „Romanei“; „Căluşarulŭ“ şi „Bătuta“ aŭ fostŭ jucate de 9 tinerĭ, între multe aplause.“

Corespondentulŭ îşi esprimă dorinţa sĕ se repeţéscă acestŭ felŭ de petrecerĭ şi în anii următorĭ, şi încheiă astfelŭ: „Noi Românii multe putemŭ face, numai sĕ voimŭ“.

*Iclodulŭ-mare* 24 Augustŭ.

Pentru completarea raportului făcutŭ şi datŭ preţuitei „Gazete“ despre adunarea şi petrecerea despărţĕmêntului Selăgianŭ (XI.) şi a „reuniunei femeilorŭ sĕlăgiene“, vinŭ şi eu a mai adauge unele, carĭ din causa grabei, şi de sigurŭ nu cu intenţiune s'au intrelasatŭ.

Frumósa şi instructiva disertaţiune a d-lui A. Cosma, fostŭ secretarŭ alŭ despărţĕmêntului, s'a cetitŭ în şedinţa despărţĕmêntului înainte de améḑĭ. Din raportulŭ publicatŭ în preţuita „Gazetă“ nu apare, cumcă şedinţa s'a continuatŭ şi după améḑĭ totŭ în biserica din Tresnea, unde s'a cetitŭ pré nimerita disertaţiune a d-lui preotŭ din Ciumerna, Valeriu Papiriu Popŭ, despre „Cultura Românilorŭ în raportŭ cu meseriaşii“.

Tênĕrulŭ preotŭ şi-a desvoltatŭ fórte bine tema, apreţiéză fórte objectivŭ referinţele nóstre industrialĭ şi resonéză cu multŭ temeiu asupra cestiunilorŭ temei. Intru adevĕrŭ bine s'a ḑisŭ, „că nu numai şcóla, ci şi viaţa face pe omŭ.“ Zelulŭ nobilŭ şi bogatŭ între impregiurărĭ materiale slabe, cum e esemplulŭ preotului Valeriu P. Papiriu, merită şi trebue sĕ atragă totdéuna atenţiunea şi reflexiunea părintéscă şi binevoitóre a superiorităţilorŭ bisericescĭ. Publiculŭ numerosŭ a ascultatŭ cu mare mulţumire cetirea disertaţiunei, care era şi bună, dér şi cetită în unŭ tonŭ respicatŭ şi oratoricŭ. Temele se vorŭ tipări. Aşa a decisŭ comitetulŭ şi adunarea.

Incă una sĕ nu uitŭ. *Banchetulŭ* a fostŭ datŭ la casa ospitalului preotŭ Labo, căruia i-au fostŭ întru tóte spre nespusŭ ajutorŭ comitetulŭ compusŭ din preoţii şi inteligenţii din apropiare, avêndŭ de secretarŭ pe zelosulŭ preotŭ din Ciumerna, V. P. Popŭ. Tacâmurile au fostŭ procurate nouĕ, vre-o 15 duzine. Şi totuşĭ, pe lângă tótă bunătatea mâncărilorŭ şi a arangiărei, preţulŭ pentru persónele participante a fostŭ de totŭ eftinŭ, 1 fl. Aşa e şi aşa trebue sĕ fiă Românulŭ faţă de Românŭ!

Toastele, se înţelege, au fostŭ potrivite şi dătătóre de spiritŭ.

Sĕ nu uitŭ, vicarulŭ A. Barbaloviciu a toastatŭ şi pentru vice-preşedintele *Gavrilŭ Trifu* în modŭ fórte emoţionatŭ, Replica a fostŭ totŭ atâtŭ de emoţionată asigurândŭ pe d-lŭ presidentŭ şi pe românimea selăgiană, că va rĕmânea pentru totdéuna Românŭ! deşi sórtea l'a despărţitŭ trupesce prin distanţă imensă de ei, aruncându-lŭ cu totulŭ între streinĭ.

*Veridicus.*

# Literatură.

**Familia** din Oradea-mare, Nr. 34 dela 20 Augustŭ v. are următorulŭ sumarŭ: „Veronica Micle 1850—1889 cu portretulŭ. „Lacŭ-oglindă“, poesiă de Veronica Micle.“ „Crăiasa ḑînelor“, poveste de I. Popŭ-Reteganulŭ. „Ce-i iubirea?“ posiă de I. M. Răţişorénŭ. „Limbistica comparativă asupra rădĕcinei: cad“, de Dr. At. M. Maiorescu. „Fantoma păcii eterne în desvoltarea sa istorică“, schiţă istorică culturală (încheiere) de A. Salonŭ: „Ce e grosolanŭ şi ce e curteneţŭ?“ după Aug. Kotzebue de Aurel C. Domşa. Societate pentru fondŭ de teatru român. Programa adunării generale a societăţii pentru crearea fondului de teatru român, ce se va ţiné în Caransebeşŭ la 17/29 şi 18/30 Septemvre 1889. Literatură şi arte. Teatru şi musică. Biserică şi scólă. Ce e nou? Modă. Higienă. Poşta Redacţiunii. Călindarulŭ sĕptemânei.

**Amiculŭ familiei** din Gherla, Nr. 16 dela 15 Augustŭ are următorulŭ sumarŭ: Constantinŭ Morariu Andrieviciu“, fostŭ profesorŭ ord. de teologiă morală la institutulŭ teologicŭ din Cernăuţĭ, 1835—1875 (urmare). „Vino“, poesiă de V. B. Muntenescu. „Douĕ stele“, poesiă de Georgiu Simu. „Cuvêntare“ rostită de prof. Alexiu Viciu cu ocasiunea desvĕlirei monumentului lui Ioanŭ F. Negruţiu, fostŭ canonicŭ-lectorŭ în capitululŭ gr. cat. din Blaşiu. Diverse. Glume.

**Pedagogulŭ român...** ... trebuinţele învĕţătorilorŭ. Apare odată pe lună în Reşiţa, cu conlucrarea mai multorŭ învĕţătorĭ şi amicĭ ai acestora. Redactorŭ *Ioanŭ Simu.* Nr. 2. dela 1 Augustŭ, anulŭ IV, are următorulŭ sumarŭ: Către p. t. învĕţătorĭ şi părinţĭ. — Influinţa asupra plăsmuirĭ embrionului omenescŭ. — Reflecsiunĭ. — Procedură metodică în instrucţiunea istorică. — Din viéţa învĕţătorilorŭ şi şcolară: Martirŭ modernŭ (Traianŭ Henţŭ, biografie cu portretŭ şi facsimile). Adunarea generală—Bibliografiie. Cutiuţa poştei. Pedagogulŭ românŭ.

## Dare de sémă şi mulţămită publică.

La tombola împreunată cu balulŭ arangiatŭ cu ocasiunea adunării generale a Reuniunei femeiloru române Selăgene, la 6 Augustŭ în *Trĕsnea*, în favórea şcólei române de fetiţe din Şimleulŭ-Silvaniei susţinută de către numita Reuniune, au donatŭ diverse obiecte şi manufacturĭ următórele dómne, d-şóre şi domnĭ:

1. Din Zelău: Dr. Ioanŭ Nechita, advocatŭ: 1 albumŭ, 1 tăieriu de póme şi 1 tipsiă de zaharŭ. Sabina Maniu: 1 învĕlitóre de talse. Cornelia Maniu: 1 învĕlitóre de talse. Clara Maniu: 1 zaharniţă. Emilia Popŭ n. Mărcuşiu: 1 ţinĕtóre de epistole, 1 ţinĕtóre de ace şi unŭ obiectŭ de lucsŭ. Alesandru Dragomirŭ: 1 ţinĕtóre de cenuşe şi unŭ domino. Camila Popŭ Dragomirŭ: 1 ţinĕtóre de parfumŭ. Eugenia Nechita: 2 talse de pocale cu florĭ, 1 ornatŭ la sfeşnice de mésă, 1 ţinĕtóre de epistole. 2. Din Trĕsnea: Veronica Popŭ n. Labo; 1 pocalŭ şi 1 şorţŭ. Aureliu Popŭ: 1 violină $^1/_8$. Ana Gogu învĕţătorésă: 6 şervete. Susana Romitanŭ: 1 ştergariu. Nastasia Romitanŭ unŭ ştergariu. Dochia Labo: 3 şervete, Nastasia Blasiu 1 ştergariu. Palaghia Labo 1 ştergariu de pocale. Maria Dociu 1 ştergariu, Oniţia Zurco 1 ştergariu. Maria Blasiu Zinovi 1 ştergariu. Doca Labo 1 ştergariu. Oniţia Selagianŭ 1 ştergarŭ Palaghia Popŭ: unŭ stergariu. Maria Andeiesiu 1 ştergariu şi Oniţia Blasiu 1 ştergariu. Din Şimleulŭ-Silvaniei: Andreiu Cosma 1 ţinĕtóre de chei. Maria Lăpusteanŭ, învĕţătorésă la şcóla de fete a Reuniunei 1 pomeranţă. Francisca Mărcuşiu 1 ramă de portretŭ. Marióra Orosŭ de Fehér-egyház 1 învĕlitóre de castane. 4. Din Buciumĭ: Elena Macsimŭ, învĕţătorésă 3 şervete. Ioanŭ Negreanŭ preotŭ 1 esempl. S. Scriptură. 5. Din Bogdna; Ana Marincaşiu, preotésă 2 ştergare. Ana Labo, învĕţătorésă 3 şervete. 6. Din S. Georgiu de Meseşiu: Letiţiă Trenca: 1 talsă de pocale şi 1 ţinĕtóre pe perină. 7. Din Agrişiu; Ana Moldovanŭ, preotésă 1 ţinĕtóre de cătrăniţe. 8. Din Pauşia: Paulina Curea 3 şervete. Iustina Păuşianŭ, învĕţătorésă 3 şervete. 9. Din Unguraşŭ: Irina Giuriţianŭ 1 ţinĕtóre de bilete, 1 şervetŭ. 10. Din Ciumărna: Veronica Popŭ-Papiriu, preotésă: 2 ştergare. 12. Din Iclodu-mare: Iuliana Popŭ-Papiriu, protopopésă: 1 talsă de póme, Rosalia Popŭ-Papiriu 1 ţinĕtóre de bumbacŭ. Eugenia Popŭ-Papiriu: 1 ţinĕtóre de chei.

12. Din Nireşiu: Rosalia Marincaşiu: 1. ştergarŭ. 13. Din Vaida-haza: Maria Bădescu învĕţătorésă: 3 şervete. 14. Din Stîna: Veronica Olariu: 1 taciă de ornatŭ. 15. Din Füzes-St.-Petru: Rosalia Roşca protopopésă: 3 servete, 1 ştergarŭ. 16. Din Füzes-St.-Petru Aurelia Roşca: 1 tavă. 17. Din Bănişiorŭ: Stefania Popŭ: 1 ştergarŭ: 3 şervete. 18. Din Cizerŭ: Cornelia Popŭ: 1 ştergarŭ. 19. Din Sîgu: Cornelia Venterŭ: 1 ştergarŭ. 20. Coriştii dela Hotoanŭ: 1 blidŭ de tinutŭ póme, 2 pocale de florĭ, 1 buteliă mică de stilcă, 1 ţinătóre de aprinjóre şi de cenuşă de sugărĭ. Teodorŭ Medanu învĕţătorŭ, 1 ţinătóre de sugarete. Vasiliu Pătcaşiu preotŭ, 1 carte „Icóna sufletului“. 21. Din Babţia: Letiţa Simonca, 2 ştergare, 1 corfă de bilete. 22. Din Bogdandŭ: Rosalia Mircea, 6 şervete. 23. Din St. Măriă: Maria Morariu, 1 ştergarŭ. 24. Dómna Lázár Fereczné 1 tablou „Curtea de Argeşŭ“.

In séra balului au suprasolvitŭ: Prea On. domnĭ: Alesandru Lemeni protop. în Borşia, 1 fl. Ioanŭ Serbu preotŭ în Siciu, 1 fl. Ioanŭ Farago notarŭ în Dragu, 1 fl. Iuliana Papiriu protopopésă în Iclodu mare, 1 fl. Varga Sandor pretore în Zelau, 1 fl. Mák János învĕţătorŭ fröbelianŭ, 20 cr.

Venitulŭ întregŭ alŭ tombolei, alŭ biletelorŭ de balŭ şi alŭ losurilorŭ vêndute au fostŭ 224 fl. 13 cr. din care subtragêndu-se spesele de 106 fl. 45 cr. a rĕmasŭ venitŭ curatŭ de 117 fl. 58 cr. v. a. carĭ s'au şi administratŭ de către M. on. ... în Şimleu. Primés... a ... espresiunea celei mai sincere mu... toţĭ acei on. d-nĭ, dómne, d-şóre, carĭ atâtŭ moralminte, câtŭ şi materialminte ni-au sprijinitŭ întru realisarea scopului nostru.

Datŭ în Tresnea, la 28 Augustŭ c. n. 1889.

*Comitetulŭ arangiatorŭ.*

## TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

**Jaroslau**, 4 Septemvre. Maiestatea Sa a sositŭ la orele $10^1/_2$ şi se duse la cartierulŭ principalŭ din Pawlosiow. La vorbirea mareşalului ţĕrii rĕspunse Maiestatea Sa, că binele Galiţiei, ai cărei representanţĭ intervinŭ totdéuna gata de a aduce jertfe pentru posiţiunea de mare putere a imperiului, îi zace la inimă; regretă viu, că mai alesŭ ostenelele agricultorilorŭ nu suntŭ rĕsplătite cu mai mare binecuvêntare.

**Berlinŭ**, 4 Septemvre. „Nordd. Allg. Ztg.“ declară, că împĕratulŭ a refusatŭ de multŭ desfiinţarea mĕsurilorŭ represive cu paşapórtele la graniţa francesă, decĭ nu e nicĭ o perspectivă d'a se schimba mĕsurile luate.

**Strassburgŭ**, 4 Septemvre. Preşedintele supremŭ alŭ Alsaţiei a espulsatŭ trei supuşĭ francesĭ din cerculŭ Markirch, carĭ făcéu agitătiunĭ duşmane Germaniei între lucrătorĭ.

**Atena**, 4 Septemvre. Situaţiunea în Creta ia o întórcere pacînică.

**Londra**, 4 Septemvre. Greviştii suntŭ în numĕrŭ de 180,000.

**Liverpoolŭ**, 4 Septemvre. Intre lucrătorĭ a isbucnitŭ de asemenea grevă.

**Sighişóra**, 4 Septemvre. Contesa Koloman Bethlen născută Bertha Maurer s'a împuşcatŭ, probabilŭ că aflându-se în stare de escitare nervósă.

**Necrologŭ. Martin Lang,** fabricantŭ de postavŭ, a încetatŭ din viéţă Duminecă în 1 Septemvre n. în vêrstă de 65 de anĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ adĭ Marţĭ în 3 Septemvre n. în Cimiteriulŭ ev. conf. augsb.

## Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 4 Septrmvre st. n. 1889.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.42 | Vênd. | 9.45 |
| Argintŭ românescŭ - | „ | 9.37 | „ | 9.40 |
| Napoleon-d'orĭ - - - | „ | 9.44 | „ | 9.47 |
| Lire turcescĭ - - - | „ | 10.70 | „ | 10.75 |
| Imperialĭ - - - - | „ | 9.70 | „ | 9.75 |
| Galbinĭ | „ | 5.54 | „ | 5.59 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 102.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.59 | „ | 99.— |
| Ruble rusescĭ - - - | „ | 122.— | „ | 125.— |
| Mărcĭ germane - - | „ | 58.— | „ | 58.25 |

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Septemvre st. n. 1889.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% - - - - - - - | 99.44 |
| Renta de hârtiă 5% - - - - - - - | 94.60 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - - | 99.90 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - - | 117.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - - | 112.40 |
| Bonurĭ rurale ungare - - - - - - | 104.70 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare - - - - | 104.70 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - - | 104.70 |
| Losurĭ din 1860 - - - - - - - - | 138.— |
| Acţiunile băncei austro-ungare - - | 907.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. - | 316.50 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. - | 304.— |
| Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - | 5.64 |
| Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - | 9.47 |
| Mărcĭ 100 împ. germane - - - - - | 58.20 |
| Londra 10 Livres sterlinge - - - - | 119.35 |



Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

### Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

**Administraţ. „Gaz. Trans".**

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

**Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.,**

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.